

al contraatac

Si anem a eleccions,
no voto XAVIER SARDÀ

des de madrid

Histèria política

JOSÉ ANTONIO ZARZALEJOS

més periòdic

Les 'manades',
l'amenaça

suplements

XL Dominical i Mujer
Hoy, amb EL PERIÓDICO

2,50 €

COTXES
24,99 €

DIUMENGE
8 DE SETEMBRE DEL 2019

CONSELL DE CENT 425-427
BARCELONA. TEL.93.265.53.53

www.elperiodico.cat
www.grupozeta.es

DIRECTORA
ANNA CRISTETO

el Periódico

de Catalunya

diumenge

8

DEBAT A L'INICI DEL CURS

TEMA DEL DIUMENGE
► 2 a 5 i editorial

El mòbil agita l'escola

El 86% dels catalans recolzen prohibir el telèfon a les aules, segons el GESOP

Els experts estan dividits, mentre que la Generalitat avala el seu ús pedagògic

ROGER TORRENT

PRESIDENT DEL PARLAMENT

«Als demòcrates les urnes no ens fan mai por»

PANORAMA

► Pàgines 18 i 19

CLÀSSIC FEMENÍ

El Barça destrossa el futur Madrid (9-1)

► El conjunt blaugrana s'estrena amb glòria a la Lliga

PRIMERA FILA ► 42 i 43

Cummings

el pare del 'brexit' salvatge de Johnson

PANORAMA

► 16

MAR CAMACHO

«Defenseu el seu potencial educatiu»

EL REFERENT FAMILIAR

Pares i mares enganxats a l'"smartphone"

EL CAS FRANCÈS

Més lectura i menys assetjament al prohibir-lo

eP Tema del diumenge

Mòbil a classe, un debat per tancar

El 86% dels catalans el vetarien a l'aula, segons una enquesta del GESOP

Els experts no es posen d'acord sobre els perills i els beneficis

CARLOS MÁRQUEZ DANIEL
BARCELONA

No és un debat nou, però sí una reflexió obligada en cada inici de curs. Mòbils a l'aula, ¿sí o no? La discrepància bascula entre la tecnologia i l'addicció, les portes al camp i la protecció del menor, l'adaptació enmig i la defensa de les essències educatives. Espanya va arribar a plantejar-se vetar el telèfon a les escoles com ja va fer França fa un any, però la cosa no va passar d'unes quantes tertúlies matinals. Una recent enquesta del GESOP revela ara un clar suport social a la prohibició, d'un 86%. Molts experts, no obstant, i també el Govern, opinen el contrari, que és una eina vàlida si se sap domesticar, si s'hi posen límits. Perquè hi ha moltes coses a analitzar, ja que no només es tracta de permetre'l o no, sinó de quin ús se'n farà, en quines assignatures, en quins espais al marge del pupitre, durant quant temps... Hi ha una dada indiscutible: a Catalunya, el percentatge de menors d'entre 10 i 15 anys que disposen de mòbil actualment és del 71,8%, segons dades de l'Idescat.

Segons el sondeig del GESOP realitzat el juliol per a EL PERIÓDICO (1.600 entrevistes a persones majors de 16 anys residents a Catalunya), el 85,8% dels entrevistats es mostren favorables que els mòbils no entrin a les aules durant l'etapa d'ensenyament obligatori. Aquesta és precisament la decisió que va prendre el Govern d'Emmanuel Macron per a l'inici del curs passat i que continua en vigor. Espanya va estudiar la idea el 2018. La ministra d'Educació i Formació Professional, Isabel Celaá, va instar el setembre de l'any passat a «reflexionar sobre si el temps escolar ha de ser lliure d'aquesta addicció», amb referència a la dependència del telèfon que desenvolupa el jove, desposseint l'invent de qualsevol possible benefici educatiu. «En alguns casos el mòbil

«Les famílies creuen que al col·le serà un descontrol i és al contrari», afirma un director d'escola pública

França el va vetar i el Govern del PSOE va plantejar «alliberar d'aquesta addicció» els centres escolars

«Estem en contra de prohibir i de girar l'esquena a la tecnologia», diu el conseller d'Educació

ajuda, però si prohibir-lo serveix per disminuir l'addicció digital, val la pena valorar-ho», va dir.

El conseller d'Educació, Josep Bargalló, va respondre aquell mateix dia rebutjant la proposta i recordant que el Consell Escolar de Catalunya ja va dictaminar el 2015 que l'ús de tecnologia a les aules «és positiu» i que són els centres docents, cada un en funció de la seva autonomia, els que han «de decidir com es regula l'ús dels telèfons a les seves aules». Sigui per l'absència d'un govern estable o perquè l'assumpte no disposa de consens, mai més se'n va saber res.

EL MÈTODE // Francesc Morilla, director de l'Escola Jacint Verdaguer de Castelldefels, és un ferm defensor de la tecnologia a les aules. Van començar el 2005 i el 2009 se'n van adonar que la cosa no havia anat bé. «El problema no eren els mòbils o les tauletes, sinó el mètode, fet que demostra que la tecnologia no és més que una eina per aconseguir un objectiu que tu, com a docent, has de treballar». De les seves paraules es desprèn que part del debat, el fet que hi hagi mestres a favor i en contra, té molt a veure amb la manera d'educar els nens i amb la falta de formació del mateix professorat. I amb l'empatia cap a les famílies que, diu, «transporten a l'escola el malestar social entorn del mòbil». «Tenen la sensació que aquí serà un descontrol i és al contrari: l'escola és l'àmbit on millor es pot limitar».

Amb això dels mòbils el que passa és que amb prou feines hi ha un terme mitjà. És fàcil trobar estudis i experts que hi estan molt a favor i també d'altres que hi estan molt en contra. I al mig, una societat desorientada que en aquest cas té davant seu un assumpte vital com és la formació dels seus fills. La Unesco, en un estudi del 2012, convidava a utilitzar la tecnologia mòbil per aconseguir «una educació més accessible, més equitativa i més efectiva per als estu-

Per edat	D'ACORD	EN DESACORD	NS/NC
De 16 a 29	74,4	24,3	
De 30 a 44	89,8	8,4	
De 45 a 59	86,5	10,0	
De 60 i més	88,4	6,3	

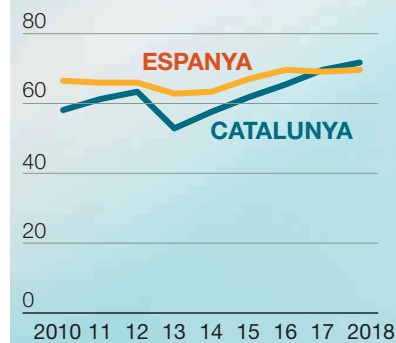
El context: mòbils i menors

ÚS DEL MÒBIL PER PART DELS NENS I NENES DE 10 A 15 ANYS

Font: Idescat

2 de cada 3

nens i nenes de 10 a 15 anys utilitzen un mòbil

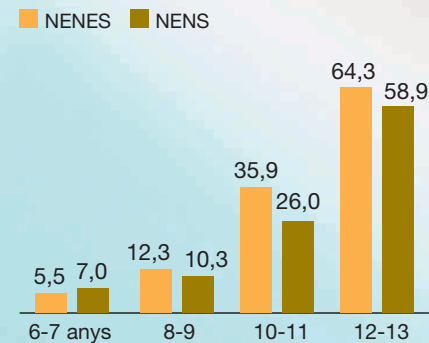

TELÈFON EN PROPIETAT

Font: AIMC

27,1%

dels nens i nenes de 6 a 13 anys són propietaris d'un mòbil

dients de tot el planeta», sense oblidar els riscos, que també cita, com el cyberbullying. També la Fundació Bofill, un referent privat en matèria educativa, s'ha posicionat a favor. En canvi, un treball de la Universitat de Chicago afirma que els telèfons a les aules redueixen l'atenció, fins i tot quan estan apagats.

Un altre treball sobre la relació entre telèfon i ensenyament, en aquest cas de la London School of Economics i realitzat el 2015, també assegura, després d'analitzar un centenar de centres, que les escoles que

van vetar el mòbil van aconseguir que el rendiment s'incrementés en un 6,4%. Un estudi publicat el 2018 a la revista *Educational Psychology* va arribar a la mateixa conclusió: el mòbil divideix l'atenció i les distraccions minven la retenció de dades a llarg termini.

El Govern va presentar al febrer el programa *mòbils.edu* destinat, en paraules de Bargalló, a «integrar el valor educatiu de les tecnologies a l'aula». Es posa en marxa aquest curs i està previst que s'hi apuntin un centenar d'escoles, que desenvoluparan el

L'ús de les tecnologies

▶▶▶ Pàgines 2 a 5

«S'ha de passar de nadius digitals a nens digitals»

MAR CAMACHO Directora general d'Innovació, Recerca i Cultura Digital a Educació

C. M. D.
BARCELONA

Mar Camacho és la responsable del Departament d'Educació encarregada que el mòbil entri a les aules per la porta del davant, sense traumes però sense pausa.

— **¿Com s'explica que el 86% de la població no vulgui telèfons mòbils a les aules?**

— És una actitud de rebuig que té a veure amb la falta d'informació davant el que s'està plantejant, que en el cas de Catalunya és el pla *mòbils.edu*, que potencia l'ús educatiu dels telèfons. Això no implica una presència descontrolada de mòbils a les aules, i tot i que en alguns contextos pot resultar disruptiu, la nostra aposta passa per la defensa del seu enorme potencial educatiu, tal com defensen la UNESCO i la UE. Crec que la pregunta, plantejada d'una altra manera, hauria tingut un resultat diferent.

— **¿No s'hauria de plantejar prohibir-lo encara que només sigui al pati?**

— Cada centre és lliure de decidir la regulació dels seus espais. Nosaltres no ens fem als patis. El que sí que tenim clar és que volem capacitar digitalment els alumnes perquè aprenguin a través del mòbil i perquè utilitzin la tecnologia de manera sana. El nostre objectiu és educar en el marc de la competència digital.

— **¿Però no és una mica estrany que alguns centres el potenciïn i en canvi d'altres el tinguin prohibit?**

— El decret del 2009 d'autonomia dels centres els atorga aquest poder. Uns l'integren, d'altres el tenen vetat i alguns han creat un mapa d'ús del mòbil, amb zones permeses i zones restringides. Esperem que amb *mòbils.edu*, que arrenca aquest curs, siguin moltes més les escoles que s'adonin que, per molt que es prohibeixi, els nens no deixaran d'utilitzar-lo. És un pla pioner a Espanya i porta adherida una dimensió inclusiva

JORDI COTRINA

▶▶ Mar Camacho, divendres, a la seu d'Educació.

han millorat el rendiment?

— No tenim encara informació sobre l'impacte d'utilitzar mòbils a les aules. Volem tenir més coneixement sobre l'ús de la tecnologia, per això impulsarem el programa *mòbils.edu*, que en tres anys ens proporcionarà informació interessant. I sobre els estudis que adverteixen sobre els efectes negatius del telèfon mòbil en les escoles, s'ha de ser molt cautelosos. Fa molts anys que treballo en això, i s'ha

«Cada centre és lliure de decidir si introdueix o no el mòbil, nosaltres no ens podem ficar al seu pati»

de ser precís amb les dades. La idea és passar de nadius digitals a nens digitals que sàpiguen fer un bon ús a base de la tecnologia.

— **El Govern va flirtejar l'any passat amb la idea d'imitar França i treure el mòbil de les escoles.**

— Tenim les competències traspassades, així que no depenem de Madrid en aquest sentit. En qualsevol cas, el mateix Institut Nacional de Tecnologies Educatives i de Formació del Professorat (INTEF), dependent del Govern, té molts projectes vinculats amb l'ús educatiu dels mòbils. Tenint en compte això, la possible prohibició grinyolava una mica.

— **Ciudadans portava en el seu programa electoral la prohibició del telèfon en hores lectives...**

— Com a persona que porta tota la vida treballant en l'àmbit de la tecnologia, veig aquest plantejament amb gran preocupació, perquè parlem del telèfon mòbil en l'àmbit estrictament educatiu. Aquesta és l'aposta del Departament d'Educació i n'estem convençuts. ≡

REPARTIMENT DEL TEMPS DAVANT DE PANTALLES

Font: AIMC

5 hores al dia passa la població infantil davant d'una pantalla

7 hores al dia la població de 12 i 13 anys

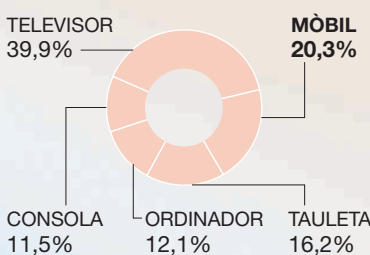

FOTO: 123RF / INFOGRAFIA: EL PERIÓDICO

pla durant tres anys. Serà llavors quan Catalunya tindrà una vara de mesurar. Segons xifres d'Educació, el 36% dels centres públics i concertats utilitzen el mòbil com a eina educativa. El conseller ha expressat en repetides ocasions el seu recolzament a la integració del telèfon en l'ensenyament, sempre respectant la llibertat de cada centre de fer-ho de la forma que consideri oportuna. «Estem en contra de prohibir i estem en contra de donar l'esquena als avenços tecnològics», resumeix Bargalló. El debat continua obert. ≡

«És normal que l'ús de noves tecnologies inquieti les famílies, però fa falta una mica de sentit comú»

de la tecnologia, que ha d'estar al servei de l'èxit educatiu de tots els nens.

— **Potser el problema és que els pares traslladen a l'escola les seves pròpies frustracions amb l'ús del mòbil per part dels seus fills.**

— És habitual que als restaurants els pares deixin el telèfon als seus fills petits perquè es portin bé. Però després ens posem les mans al cap perquè una escola tria el mòbil per realitzar una activitat. És normal que l'ètica digital preocupi les famílies, però fa falta sentit comú. L'únic que reivindicuem és l'ús educatiu dels dispositius. El Govern ha sigut valent impulsant aquest programa, i si no surt bé, ho explicarem igualment.

— **¿Les escoles que l'incorporen**

L'ús de les tecnologies

Pares i mares: no sense el seu mòbil

L'abús de l'"smartphone" és evident en parcs, restaurants, busos i cines

OLGA PEREDA
MADRID

El Rodrigo acaba de fer 5 anys. No sap llegir, però és capaç de fer un encàrrec a una empresa de missatgeria des del mòbil de la seva mare. Ella és a la dutxa. Ell agafa l'"smartphone" i realitza una comanda: dos donuts glacjats. La mare surt del bany, s'acosta al seu fill i comprova el que acaba de passar. ¿Com ho has fet? ¿Per què ho has fet? El Rodrigo no entén ben bé la sorpresa i l'enuig de la seva mare. Ell només ha copiat aquest gest que tant fa ella: utilitzar el mòbil. Per a tot.

Una extensió del cos

Cap pare ni cap mare admet que les pantalles tinguin cap benefici en els seus fills i filles. Tots els manuals de criança adverteixen dels efectes nocius (entre altres, la falta d'atenció) i aconsellen un ús molt limitat tant per als petits com per als adults que són davant d'ells, que són esponges que imiten tot el que veuen. Aquesta és la teoria. La realitat és molt diferent i es comprova anant al parc qualsevol tarda. O a un restaurant. O al cine. Sí, hi ha pares que es passen tota la pel·lícula infantil veient el mòbil, una cosa que també passa en les funcions de teatre per a nens. Papes i mames al·leguen que ells miren el mòbil davant els seus fills el normal. Però el seu ús és un abús. Potser ni ells mateixos s'adonen perquè han convertit l'"smartphone" en una extensió de les seves mans.

En la majoria dels casos, el parc és tan necessari i divertit per a les criatures com tediós per als pares. El mòbil els rescata de l'ensopiment. Una mare lactant s'entreté passant pantalles mentre el seu nadó mama. Un nen de 4 anys passeja en bici mentre el pare actualitza les seves xarxes socials i entra al web d'una botiga esportiva. Una nena de 5 intenta fer un braçalet amb fils de colors i demana ajuda a la seva mare, però ella està revisant els correus electrònics de la feina. Una altra nena de la mateixa edat juga amb altres amics a l'"Uno" (unes cartes infantils) mentre la seva cuidadora envia missatges a una amiga. Un nen de 7 anys llança una pilota a la paret i el pare riu al mirar a la pantalla el vídeo ximple d'un xaval que trenca una piscina inflable al voler esberlar una poma amb una espasa. El veu diverses vegades.

Gravar en lloc de mirar

Els nens, des que neixen, han vist com el mòbil forma part del cos dels seus pares. El pare grava el part. I a partir d'allà, tot és mòbil. Es grava (i es fotografia) tot: els seus primers gestos, les seves primeres paraules, els seus primers passos, la seva primera classe... ¿Algun pare es resisteix a no gravar la funció de Nadal? Podria optar per mirar i disfrutar el moment. Però no, prefereix el vídeo.

Una altra escena quotidiana a qualsevol bar o restaurant. Dues parelles joves alimenten els seus nadons. Cap de les criatures està menjant verdura tri-

Dues dones consulten el seu telèfon mòbil en un parc mentre juguen uns nens.

turada. L'estan ingerint. Allò de menys és el menjar. El més important és el mòbil de la mama i els dibuixets que s'hi veuen. Un està subjecte en una plataforma de fusta. L'altre el sosté el pare. «Si no li poso dibuixos, no obre la boca», és el gran mantra de la nova paternitat. Una vegada ingerit el puré, les dues famílies es guarden el mòbil i emprenen la tornada a casa. Munten els petits al cotxe. Un d'ells té davant la seva cadira una pantalla. No fos cas que el nen s'avorreixi durant el viatge. Mentre el continua veient dibuixos, la mare, al seu costat, mira el mòbil.

Més escenes quotidianes. Un nen de 3 anys s'asseu a l'auto-

És molt estrany veure un sol progenitor que no tregui el mòbil amb els seus fills al parc

bús al costat de la seva mare, que mira uns papers que li acaben de donar a l'escola. Segons després, els guarda i agafa el seu mòbil de la bossa. Mira amb atenció la pantalla. El nen reclama la seva atenció. La mare li diu que esperi una mica. El nen torna a cridar «mare». I la mare li diu que esperi, sisplau. I el nen mira per la finestra. Després d'uns minuts, la mare pensa que potser el seu fill s'estigui avorrint. Tanca el web que estava mirant i obre YouTube. Dibuixos per amenitzar un trajecte de 10 minuts.

Els fills creixen. I l'hàbit s'hereta. Una altra escena quotidiana: hotel rural en un bosc on no

Amb l'inici del curs escolar pren protagonisme un tema de conversa entre adolescents, professors i famílies: ¿quin ha de ser l'ús del telèfon mòbil a classe? Hi ha posicions contraposades. Al costat d'aquestes es plantegen una multitud de preguntes com si s'ha d'utilitzar com a eina d'aprenentatge o, al contrari, se n'hauria de prohibir l'ús.

Anàlisi

Carmina Crusafon
PROFESSORA DE LA UAB

Mòbils i adolescents: ¿bona combinació?

Analitzem els punts a favor i en contra; i abans que res ampliem la mirada cap al context de la societat digital en què vivim.

Hàbits a les aules

Els centres educatius han anat introduint diferents dispositius a l'aula. Primer van ser els ordinadors, després van arribar les pissarres electròniques, més tard les taule-

tes i ara es plantegen si utilitzar el telèfon mòbil com a eina d'aprenentatge.

Els adolescents són usuaris molt avesats als mòbils. A causa del seu ús continuat sembla que aquest dispositiu s'ha convertit en una extensió del seu cos. A més, la seva portabilitat fa que estigui amb ells tot el dia; per la qual cosa, a l'iniciar-se el curs escolar, els mòbils també van a classe. El de-

FERRAN NADEU

En hotels i restaurants hi ha famílies que mengen veient cadascú la seva pantalla

se sent res més enllà del mugit d'una vaca o el brunzit de les mosques. Hora d'esmorzar. Totes les taules donen a la muntanya. La vista és gloriosa. Una família -dos adults i dos adolescents- s'asseuen. La mare va amb un Ipad i amb auriculars (tot fa pensar que medita). El pare utilitza el mòbil per consultar la previsió del temps. ¿Què fan els fills? Esmorzar mentre miren el mòbil.

A l'hora de sopar, una nena de 12 anys s'asseu al costat dels seus pares. Ella mira l'infinit mentre els adults contemplen absorts les seves pantalles. De vegades comenten alguna cosa. Però sense aixecar la vista. ≡

França compleix un any sense telèfon a l'escola

El Govern afirma que ha augmentat el temps de lectura i ha baixat l'assetjament

EVA CANTÓN
PARÍS

Encara és aviat per conèixer amb un mínim de rigor quines conseqüències ha tingut a França la prohibició del mòbil als centres educatius. El Govern no ha difós cap estudi pel que fa a l'impacte de la mesura adoptada en el curs acadèmic 2018-2019, tot i que el titular d'Educació, Jean Michel Blanquer, considera que ha sigut un èxit.

Recentment va assegurar que els alumnes dediquen més temps a la lectura i que havien disminuït els casos d'assetjament escolar i els visionaments d'imatges de porno, malgrat que no va aportar xifres. Els professors parlen d'un ambient de més tranquil·litat. També que perden menys temps requisant telèfons a l'aula o solucionant problemes de robatoris.

La llei aprovada el mes d'agost del 2018 vetava els dispositius mòbils en centres de primària i secundària, però no als liceus, que poden no obstant optar per aplicar-la. Només els alumnes amb algun tipus de discapacitat o problema greu de salut estan dispensats, igual que quan un professor decideix utilitzar-los per raons pedagògiques.

L'argument del ministeri per decretar la seva prohibició és que l'*smartphone* pot perjudicar greument la qualitat de l'es-

colta i la concentració necessària per a les activitats d'aprenentatge, i que origina no pocs conflictes.

EL DIRECTOR DECIDEIX // Però la normativa no s'aplica sistemàticament en tots els centres, que tenen llibertat per adaptar-la com vulguin al seu reglament de règim intern. Són també els directors els que han d'especificar a què s'arrisca un alumne si se l'agafa utilitzant un mòbil dintre del recinte escolar. En tot cas, els estudiants en poden portar un sempre que el tinguin apagat al fons de les motxilles o el deixin a les caselles que moltes escoles habiliten a l'entrada precisament per a això.

Alguns docents i pares d'alumnes creuen que en el fons la llei no canvia els cos-

tums dels nanos, que continuen llançant-se a veure els seus missatges quan surten de l'escola.

«No he vist cap diferència. El reglament interior de la nostra escola, com en la majoria dels centres, prohibia ja utilitzar-lo. En totes les classes hi ha problemes d'assetjament i d'insults a les xarxes socials», explica a *La Croix* Angélique Adamik, professora de francès en una escola de secundària d'Évry.

La visió és diametralment oposada a Faucogney et la Mer, un petit poble de 500 habitants de l'Alt Saona, a l'est del país, que s'ha fet popular perquè el director de l'escola Duplessis-Deville, Rudy Cara, va proscriure els mòbils un any abans que s'aprovés la llei.

Com més s'organitzen tallers relacionats amb la natura i la literatura, el resultat és que els alumnes parlen entre ells, llegeixen més i treballen millor. «La majoria dels pares ens en donen les gràcies, i són els primers a dirnos que no els tornem el mòbil immediatament», relata Cara a TF1.

Tot i que el debat sembla dividir la comunitat educativa, l'opinió pública francesa és unànime al donar suport a la prohibició. Segons un sondeig realitzat per YouGov per al *Huffington Post*, el 82% dels enquestats són partidaris de la mesura, sobretot els majors de 55 anys (un 92%).

Una altra cosa és que els xavals estiguin cada vegada més connectats i cada vegada de manera més primerenca. L'estudi anual d'Ipsos sobre l'exposició mediàtica dels menors de 20 anys corresponent al 2018 revela que, a França, té mòbil el 84% dels nois entre 13 i 19 anys, i el 24% dels nens de 7 a 12 anys. ≡

ALBERT BETRAN

▶▶ Amb l'*'smartphone'* a classe.

Encara no hi ha dades sobre l'efecte de la mesura, que dona a les escoles flexibilitat per aplicar-la

bat se centra en el seu ús i aplicació, principalment dins de l'educació secundària.

Existeixen multitud d'estudis científics sobre els aspectes positius i negatius de l'ús del mòbil. El més important és avaluar si la seva utilització a l'aula aporta beneficis i resol problemes a què s'enfronten els estudiants en l'actualitat. La tecnologia ha d'estar al servei de l'educació i no al revés.

Les tendències actuals en l'ensenyament assenyalen que el més adequat és que l'estudiant tingui un aprenentatge experiencial. És a dir, que aprengui fent les coses. D'aquesta manera s'aconsegueix més implicació de l'alumne. Per això el primer aspecte a preguntar-se és si el mòbil aportarà beneficis a aquesta tasca. El segon és si afavoreix una formació més

personalitzada. Tercer, si les dades que es poden recollir del treball dels estudiants estan ben protegides i la seva anàlisi afavoreix l'autonomia en el procés d'aprendre. Si les respostes en aquests tres àmbits fossin positives, llavors el seu ús podria estar justificat.

Context digital

El debat sobre l'ús dels *smartphones* a les aules s'ha de si-

tuar en un context més ampli per realitzar una avaluació correcta. Vivim en una societat digital on els mòbils són més nombrosos que els humans. El seu ús és creixent en la nostra tasca diària i, a més a més, afavoreix unes interaccions continuades que poden arribar a comportaments gairebé addictius.

El més important és recordar que la tecnologia preveu

molts usos, i són els humans que han de decidir quins són els més adequats. L'educació per a una alfabetització digital és fonamental per poder respondre als reptes que ens planteja la societat en l'actualitat. Els mòbils són un dispositiu al nostre servei. Per aquest motiu els docents i l'alumnat tenen la tasca d'anar delimitant l'ús del telèfon mòbil a les aules. ≡